

Rd. til. Det er for en ringe Tid og for et forholdsvis ringe Arbejde, og der kræves ikke lang Forberedelse dertil. Der fordrøses ingen Examen, ikke Andet, end at man kan sige: den Mand kunne vi bruge. Man synes at maatte være ubetalt for at maatte sige: Naar Bureau- chefen, der kan passe et andet godtlønnet Embede ved Siden af, skal have over 1000 Rd., da maa en Herredsfoged have 5000 Rd. Man maa være bange for at løfte den ene Klasse op; thi saa løfter man let andre ovenfor.

Indenrigsministeren ad interim: Det er ganske rigtigt, som den sidste ærede Taler bemærkede, at man ved Gjennemsnits- beregningen ofte udelader de højeste og de laveste Sætter, men det er kun i saadanne Tilfælde, hvor Tilfældigheden spiller en overordentlig stærk Rolle. Hvor den ikke har en saadan Indflydelse, udelader man hverken den højeste eller den laveste Sats. Naar man vil udfinde Gjennemsnitsprisen for Korn, udelader man f. Ex. i Preussiske Beregninger Prisen for de to dyreste, og de to billigste Aar. Men forøvrigt troer jeg ikke, at den ærede Rigsdagsmand vil finde mange Exempler paa, at man udelader det Højeste og det Laveste. Det vilde være en høist urigtig Fremgangsmaade. Jeg troer, at det er en urigtig Grundfætning, at ville fremhæve det som Noget, der skulde være abnormt, at Godseieren modtager Afgift af sine Fæstere (Frølund: Det har jeg ikke sagt)! eller beklage sig over, at han lever af den Afgift, han faaer af sine Fæstere. Der er falden flere Ytringer, der gaae i den Retning, og som forekomme mig at have noget sært Betænkeligt og Misligt ved sig, det er jo dog et aldeles simpelt og naturligt Forhold. Der er falden Bemærkninger om, at de, hvis Bugge stod paa Borgen, være særlig gunstigt stillede. Men allerede de maae ansees heldigt stillede i Samfundet, hvis Bugge staaer i Gaardene. Allerede de ere gunstigt stillede, selv om de ikkun faae en Fæstegaard. Det at faae en Fæstegaard er ikke noget Onde nutilbids. Der var en Tid, da det var saaledes. Det er vanskeligt ved Bedømmelsen af disse Forhold at faae det rette Skjøn. Jeg troer, at naar vi gaae ud fra Menneskers Skjøn i Alminde-

lighed, finde vi, at de, der have betydeligt mere, end vi selv have, have særdeles Rigtigt, og de, der have Betydeligt under, hvad vi selv have, finde vi, have det særdeles knapt, og man kan ikke forstaae, hvorledes de komme ud af det. Man gaaer ud fra den Maalestof, man selv anvender, og derfor er det i en Forsamling, hvor Vilkaarene ere saa forskellige, at der er en saa forskjellig Bedømmelse af hvad der er en passende Løn. Men man maa see bort fra dette private Skjøn som eneste Maalestof og have nogen Tillid til, hvad Regjeringen i denne Henseende har foreslaaet; og man maa navnlig tage Hensyn til, at Statskassen ikke gjør nogen Opsprovelse ved denne Reform, men at den tjener derved. Der er kun Tale om, hvorvidt de Besparelser, som Statskassen gjør, skulle være noget større eller mindre. Denne Betragtning kan man ikke slyde bort, og jeg finder det rigtigt, at det her kommer i Betragtning, og at Behandlingen af denne Lov derfor ikke kan afgive en Norm for Lønningen i andre Livsstillinger. Hvis denne Lønningslov skulde afgive Norm for andre Livsstillinger, vilde jeg ikke være uden Betænkelighed ved dens Sætter. Men naar man erindrer, at her er Tale om en Reform, hvor Statskassen gjør Besparelser, synes jeg, at man for det Første kan være tilfreds med at gjøre et Skridt hen i den Retning, man anseer rigtig. Man maa huske paa, at selv om Sættene ere rundelige, afgives der til Statskassen Beløb, der ikke ere ubetydelige. Jeg har al Grund til at antage, at min ærede Collega ikke vilde see sig istand til at gaae ind paa Loven, uden at disse Endringsforslag, som af ham ere tiltraadte, blive vedtagne af Rigsdagen. Jeg skal hertil sige den Bemærkning, at naar man ikke vil være alfor kriben, men med en vis Rundhaandethed vedtage Regjeringsforslag, er der ikke Noget, der vil indeholde en kraftigere Spore til ogsaa i andre Forhold at betragte den samme Reformens Bei som med Hensyn til dette. Seer man, at man kan stole paa, at naar man kommer med et saadant Forslag, vil der ikke blive taget for Meget fra, giver det Mod og Lyft til i andre mere omfattende Forhold at betragte den samme Bane, hvortil der i modsat Fald vil opstaae den Mening, at det dog er forgjæ-